خبر

تشدید جنگ لفظی اردوغان و نتانیاهو

● بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، با حمله به رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه که صحبت‌های اخیر او درباره تعلق‌داشتن اسرائیل به یهودیان را به عنوان «نژادپرستی آشکار» محکوم کرده بود، او را «دیکتاتور ترکیه» و اقدامات اردوغان را «مضحک» خواند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، دولت ترکیه صحبت‌های اخیر بنیامین نتانیاهو را که گفته بود «اسرائیل نه به همه شهروندانش بلکه فقط به یهودیان تعلق دارد» محکوم کرده و آن را «نژادپرستی آشکار» خواند.اظهارنظر اولیه نتانیاهو ابتدا در پی یک‌سری صحبت‌های میری رگیو، وزیر فرهنگ اسرائیل، در تلویزیون مطرح شد. رگیو که عضو حزب راست‌گرای لیکود متعلق به نتانیاهو است، در مصاحبه‌ای تلویزیونی به رأی‌دهندگان هشدار داده بود از رقیب اصلی این حزب در انتخابات پیش‌رو به دلیل هم‌پیمان‌شدن با احزاب عرب اسرائیل حمایت نکنند. در پی این اظهارات، یک بازیگر اسرائیلی به نام روتم سلا در اینستاگرام واکنش نشان داده و نوشت: «آیا کسی در این کابینه پیدا می‌شود تا بگوید اسرائیل به همه شهروندانش تعلق دارد و همه مردم برابر آفریده شده‌اند؟». نتانیاهو پستی در اینستاگرام در واکنش به روتم سلا منتشر کرده و نوشت: «اسرائیل سرزمینی برای تمامی شهروندانش نیست. بر اساس قوانین ما اسرائیل فقط متعلق به یهود است». در پی این مناقشه، یک بازیگر اسرائیلی هالیوود به نام گال گادوت از روتم سلا دفاع کرده و در پستی نوشت: «همسایه‌ات را مثل خودت دوست بدار».در پی این ماجرا روز سه‌شنبه ابراهیم کالین، سخنگوی ریاست‌جمهوری ترکیه، به اظهارنظر نتانیاهو واکنش نشان داد و آن را «نژادپرستی و تبعیض آشکار» خواند و محکوم کرد. نتانیاهو نیز در بیانیه‌ای از سوی دفترش به این صحبت‌ها حمله کرد. او در این بیانیه نوشته است: «اردوغان، دیکتاتور ترکیه، در حالی به دموکراسی اسرائیل حمله می‌کند که خبرنگاران و قضات ترکیه‌ای زندانش را پر می‌کنند. چقدر مضحک!».با این حال، بلافاصله بعد از این بیانیه، ابراهیم کالین در توییتر واکنش نشان داد و نوشت نتانیاهو به این دلیل به اردوغان حمله می‌کند چون حقیقت را درباره او بعد از حرف‌های نژادپرستانه نخست‌وزیر اسرائیل درباره عرب‌ها و مسلمانان فاش کرد. او نوشت: «رژیم آپارتایدی که نتانیاهو رهبر آن است، اراضی فلسطینی را اشغال می‌کند و به کشتار زنان و کودکان و به زندان‌انداختن فلسطینی‌ها در سرزمین خودشان می‌پردازد. دروغ و فشار، جنایات شما را پنهان نخواهد کرد».

مادورو:

ونزوئلا آماده مذاکرات با آمریکاست

● نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، اعلام کرد این کشور علاقه‌مند به ازسرگیری مذاکرات با آمریکا درباره افتتاح دفاتری برای ارتقای منافع دو کشور است. به گزارش اسپوتنیک، مادورو در ادامه گفت: اگر آمریکا خواهان مذاکرات باشد، من نیز آماده مذاکرات هستم. من بار دیگر تمایل و علاقه خود را برای ادامه مذاکرات در نیویورک در سطح نمایندگان سازمان ملل دو کشور اعلام می‌کنم. مادورو در بخش دیگری از اظهاراتش خواستار کمک از چین و روسیه برای انجام تحقیقات درباره خاموشی اخیر شد. رئیس‌جمهوری ونزوئلا ادامه داد: ونزوئلا از چین، کوبا، روسیه، ایران و همچنین سازمان ملل برای انجام تحقیقات درباره حمله اخیر علیه انرژی این کشور، درخواست کمک کرده است. مادورو با بیان اینکه کشورهای چین، روسیه، ایران و کوبا تجربیات بسیاری در حوزه مقابله با حملات سایبری دارند، گفت:کمیسیونی ویژه برای انجام تحقیقات درباره این حمله سایبری ایجاد کرده و همچنین خواستار کمک از کارشناسان بین‌المللی شده‌ام. به تازگی دولت ونزوئلا، آمریکا را به دست‌داشتن در خراب‌کاری سایبری و خاموشی شش‌روزه در این کشور آمریکای لاتین متهم کرد و پس از آن به دیپلمات‌های آمریکایی دستور داد تا در ۷۲ ساعت این کشور را ترک کنند. آمریکا یک‌سری تحریم‌هایی را برای اعمال فشار بر نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، اعمال کرده و الیوت آبرامز، فرستاده ویژه آمریکا در امور ونزوئلا، نیز روز سه‌شنبه گفت واشنگتن آماده اعمال تحریم‌های بیشتری در روزهای آتی علیه مؤسسات و نهادهای مالی است که به نظر می‌رسد از دولت مادورو حمایت می‌کنند.با خاموشی گسترده شش‌روزه در ونزوئلا، بیمارستان‌ها برای انجام کارها و خدمات خود با مشکل روبه‌رو شدند، مواد غذایی در این کشور فاسد شده و صادرات متوقف شد. رئیس‌جمهوری ونزوئلا همچنین در توییتر خواستار دعاکردن ونزوئلایی‌ها برای برقراری مجدد برق در کشور شد. او افزود: از شما می‌خواهم هوشیار باشید و برق را کم‌مصرف کنید تا برق تأمین شود. از سوی دیگر، طارق صعب، دادستان کل ونزوئلا، روز سه‌شنبه گفت از دادگاه عالی این کشور می‌خواهدتحقیقاتی را درباره خوان گوآیدو، رئیس‌جمهوری خودخوانده کشور، به دلیل دست‌داشتن در این خراب‌کاری انجام دهد.

پارلمان بریتانیا طرح ترزا می برای خروج از اتحادیه اروپا را رد کرد

نخست‌وزیر در برزخ برگزیت

اردشیر زارعی‌قنواتی: خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (برگزیت) با وجود تمام دست‌وپازدن‌های ترزا می، نخست‌وزیر محافظه‌کار این کشور، همچنان به دلیل مخالفت اپوزیسیون و بخشی از حزب حاکم به در بسته می‌خورد. بعد از یک‌سال‌ونیم مذاکره و بحث‌های گسترده در سطح جامعه و پارلمان بریتانیا، انتظارات موافقان و مخالفان برگزیت در سطح ملی و سیاست اتحادیه برای توافق برگزیت، آن‌چنان روندهای متناقضی را طی می‌کند که به نظر می‌رسد در هر دو سوی داستان نظر واحدی برای رسیدن به توافقی جامع وجود ندارد.

دولت خانم می پس از یک‌سال‌ونیم مذاکره با اتحادیه اروپا در نوامبر ۲۰۱۸ بر سر یک متن ۵۸۵صفحه‌ای به توافق رسیدند که این توافق‌نامه به‌عنوان عهدنامه بین‌المللی باید برای اجرا به تصویب مجلس عوام بریتانیا و پارلمان اروپا برسد. این طرح توافق‌شده برای اولین بار در چهاردهم ژانویه ۲۰۱۹ با اختلاف ۲۳۰ رأی (۴۳۲ رأی مخالف در مقابل ۲۰۲ رأی موافق) در پارلمان بریتانیا رد شد و متعاقب آن نخست‌وزیر دوباره برای جلب موافقت بعضی از هم‌حزبی‌های مخالف خود، رهسپار بروکسل شد و مذاکراتی را با رهبران اتحادیه و کمیسیون‌های اروپایی آغاز کرد. ظاهرا نتیجه این مذاکرات آن‌چنان کم‌اهمیت بوده است که در دو ماه گذشته نخست‌وزیر فقط توانست نظر ۴۰ نماینده از ۱۱۵ نماینده مخالف هم‌حزبی خود را تغییر دهد. شامگاه دوازدهم مارس نخست‌وزیر با طرح اصلاح‌شده دوباره برای جلب نظر نمایندگان راهی مجلس شد اما این بار نیز با یک شکست سنگین روبه‌رو شد و با اختلاف ۱۴۹ رأی (۳۹۱ رأی مخالف در مقابل ۲۴۲ رأی موافق) با دست خالی از پارلمان به خانه شماره ۱۰ «داونینگ استریت» بازگشت. ازآنجاکه تاریخ خروج برای ۲۹ مارس و کمتر از ۱۶ روز دیگر تعیین شده، هم‌اکنون و در چند روز آینده دولت باید ابتدا طرح خروج بدون توافق (که بدون تردید با مخالفت پارلمان مواجهه می‌شود) و سپس درصورتی‌که نخواهد به دور تسلسل طرح شکست‌خورده برای بار پنجم دچار شود، پیشنهاد تعویق خروج را به پارلمان ببرد.

با توجه به سیاست حزب کارگر به‌عنوان بزرگ‌ترین حزب اپوزیسیون و دیگر متحدان آن، مخالفت اتحادیه اروپا با تعویق بلندمدت خروج و همچنین سرسختی حامیان دوآتشه برگزیت با چنین طرحی، اوضاع برای ترزا می سخت‌تر از همیشه است. عمده مسائل مورداختلاف حول میزان بدهی بریتانیا به اتحادیه، حقوق بریتانیایی‌های ساکن در دیگر کشورهای اتحادیه اروپایی و اروپایی‌های ساکن بریتانیا و به‌خصوص وضعیت مرز ایرلند شمالی با جمهوری ایرلند است که موجب مخالفت‌های بسیاری شده است.

هرکدام از این موضوعات بخشی از جامعه بریتانیا و اتحادیه اروپایی را در مقابل خانم نخست‌وزیر قرار می‌دهد. در خود بریتانیا طبق نظرسنجی‌ها، هم‌اکنون بیش از ۵۳ درصد از مردم موافق ماندن در اتحادیه اروپا هستند. توافق درباره مرز به‌اصطلاح نامرئی بین دو سوی ایرلند هم بسیاری از بریتانیایی‌ها و به‌ویژه حامیان اصلی برگزیت، از جمله حزب وحدت‌گرای ایرلند و متحد نخست‌وزیر را متقاعد کرده که همیشه در گروگان اتحادیه اروپا خواهند ماند و به همین دلیل موافقت با طرح برگزیت دولت، دست‌نیافتنی شده است.

از سوی دیگر اتحادیه اروپا که می‌داند در صورت خروج سهل‌الوصول بریتانیا از اتحادیه با کم‌ترین هزینه می‌تواند موجب ترغیب دیگر اعضای ناراضی برای خروج شود، بیش از همیشه اصرار دارد که هزینه این خروج را آن‌چنان بالا ببرد که هیچ عضو دیگری حتی به خروج فکر هم نکند. همچنین ازآنجایی‌که احزاب راست افراطی و گرایش‌های ناسیونالیستی در تمامی کشورهای اروپایی در حال رشد هستند و طبق نظرسنجی‌ها احزاب راست در انتخابات پیش‌روی اروپا کرسی‌های بیشتری را کسب می‌کنند، این اتحادیه همچنان مصر است در همان تاریخ از پیش تعیین‌شده، یعنی قبل از شروع پارلمان جدید اروپا، این خروج اتفاق بیفتد.

وضعیتی را که هم‌اکنون دامن‌گیر بریتانیا شده، می‌توان با قاطعیت به‌عنوان «بحران برگزیت» معرفی کرد و عبور از این بحران در جامعه دوقطبی به‌راحتی امکان‌پذیر نیست. دولت ترزا می و اصولا حزب حاکم محافظه‌کار به‌واسطه شکاف عظیم درونی هیچ راهکاری برای خروج از اتحادیه اروپا نخواهد داشت.

اما نکته مهمی که اولویت حزب کارگر و به‌ویژه «جرمی کوربین»، رهبر سوسیالیست آن به شمار می‌رود، در واقع رفتن به سوی انتخابات زودرس پارلمانی است که طبق نظرسنجی‌ها، حزب کارگر پیروز اصلی آن خواهد بود. آنچه تاکنون ترزا می را در مسند نخست‌وزیری نگه داشته است، در واقع همین هراس محافظه‌کاران از شکست در انتخابات زودرس پارلمانی است. اعضای این حزب از همین رو ترزا می را همچنان به‌عنوان رهبر حزب و در کسوت نخست‌وزیری تحمل می‌کنند. این در شرایطی است که به دلیل نزدیک‌شدن مهلت مقرر اروپا و عدم تفاهم و توافق ملی برای خروج و همچنین مهلت کوتاه اتحادیه برای بریتانیا جهت تعیین تکلیف برگزیت، به نظر می‌رسد نخست‌وزیر در برزخی گیرافتاده است که فعلا هیچ راهی برای خروج از آن قابل‌تصور نیست.

اتفاقا این را رهبران اتحادیه اروپا هم به‌خوبی می‌دانند و حداقل در این مورد اساسی که پای موجودیت اتحادیه اروپا در میان است، توافق دارند. بنابراین شاید آنان هم چندان بی‌میل نباشند که حزب کارگر سکان دولت را در دست بگیرد و اصلا برگزیتی اتفاق نیفتد یا اینکه یک برگزیت تعدیل‌شده مانند یک شیر بی یال و دم و اشکم را به جزیره‌نشینان تحمیل کنند. اما ترزا می وقت زیادی برای اعمال سیاست‌های آلاکلنگی و ادامه مسیری که تاکنون پیموده است، ندارد. بنابراین شاید فشار افکار عمومی بالاخره دولت بریتانیا را مجبور به پذیرش انتخابات زودرس پارلمانی کند و برای حفظ وحدت درونی خود هزینه تصمیم‌گیری برای برگزیت را در آینده نزدیک به یک دولت کارگری بسپارد.

چه نیازی به توافق‌نامه خروج است؟

در چهار دهه عضویت بریتانیا در اتحادیه اروپا، اقتصاد، قوانین و جامعه بریتانیا عمیقا به این اتحادیه گره خورده است. به همین دلیل توافق‌نامه خروج تکلیف این سه موضوع را مشخص می‌کند؛ نخست میزان بدهی بریتانیا به اتحادیه اروپا، دوم حقوق بریتانیایی‌هایی که به کشورهای دیگر عضو اتحادیه اروپا مهاجرت کرده‌اند و نیز حقوق اروپایی‌هایی که به بریتانیا مهاجرت کرده‌اند و در نهایت وضعیت مرز ایرلند شمالی و جمهوری ایرلند طبق این توافق‌نامه، پس از خروج یک دوره تقریبا دوساله «گذار» آغاز می‌شود که در آن وضعیت فعلی روابط تجاری حفظ می‌شود تا دو طرف بتوانند درباره امضای یک پیمان تجارت آزاد مذاکره کنند. دو طرف در کنار توافق‌نامه خروج، یک «بیانیه سیاسی» مشترک هم امضا کرده‌اند که از نظر حقوقی الزام‌آور نیست و هدفش اعلام خواسته‌های دو طرف در روابطشان پس از برگزیت است. اکنون ترزا می با یک انتخاب مهم مواجه است اما او همچنان معتقد است که اگر گزینه‌های دیگر یعنی تعویق، مذاکره مجدد و ماندن در اتحادیه اروپا از روی میز حذف شوند، در نهایت نمایندگان بین این توافق‌نامه و خروج بی‌توافق، اولی را برمی‌گزینند.

رویداد

قوت‌گرفتن احتمال نامزدی جو بایدن

● یک قانون‌گذار ارشد دموکرات گفت جو بایدن در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ نامزد خواهد شد. حضور او میدان رقابت پرتعداد دموکرات‌ها را دچار تحول می‌کند و او نامزد پیشتاز حزبش مقابل دونالد ترامپ خواهد شد. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه خبری هیل، جو بایدن، معاون رئیس‌جمهوری سابق آمریکا، اخیرا در تماسی تلفنی با یکی از دموکرات‌های مجلس نمایندگان آمریکا درباره شرکت در انتخابات گفته است: آن را امتحان می‌کنم.

تسلیم‌شدن ۳ هزار داعشی در سوریه

● نیروهای دموکراتیک سوریه از تسلیم‌شدن سه هزار نفر از نیروهای داعش در شهرک الباغوز در شرق سوریه در ۲۴ ساعت گذشته خبر دادند. این در حالی است که داعش در نوار ویدئویی‌ای که شاید آخرین نوار ویدئویی این گروه در این منطقه باشد، طرفدارانش در داخل شهرک الباغوز را دعوت به ایستادگی در برابر محاصره و بمباران کرد.

توافق طالبان و آمریکا درباره پیش‌نویس صلح

● فرستاده ویژه آمریکا در افغانستان گفت ایالات متحده و طالبان پس از دو هفته مذاکره در قطر که روز سه‌شنبه پایان یافت، توافق کردند تا پیش‌نویس قراردادی را برای مقابله با تروریسم و خروج نیروهای خارجی از افغانستان ارائه کنند.

آزمایش موشک «هوشمند» در پاکستان

● نیروی هوایی پاکستان اعلام کرد که توسط یکی از جت‌های جنگنده این کشور، موشک توسعه‌یافته داخلی را که از آن به‌عنوان «سلاح هوشمند» یاد شده با موفقیت مورد آزمایش قرار داده است. خبر آزمایش موفق این سلاح به دنبال درگیری‌های اخیر پاکستان با رقیب خود، هند، بر سر منطقه مورد مناقشه کشمیر منتشر شده است.

اولین جلسه دادگاه فعالان حقوق زنان عربستان برگزار شد

رونمایی از اتهام

هم‌زمان با بالاگرفتن اعتراض کشورهای غربی به سرکوب فعالان و مخالفان در عربستان‌سعودی و یک هفته بعد از بیانیه انتقادی شورای حقوق بشر سازمان ملل درباره وضعیت اسفناک حقوق بشر در این پادشاهی، ۱۰ فعال حقوق زن این کشور روانه دادگاه شدند. این فعالان حقوق زنان عربستان سال گذشته و پیش از رفع ممنوعیت رانندگی زنان در این کشور دستگیر شده بودند و روز گذشته پس از ماه‌ها بازداشت و شکنجه برای اولین‌بار به دادگاه رفتند تا دست‌کم پس از این مدت طولانی و گمانه‌زنی‌های بسیار اتهام آنها مشخص شود. به گفته ابراهیم السیاری، رئیس دادگاه جزایی عربستان، لجین الهذلول، عزیزه الیوسف، ایمان النفجان و هتون الفاسی از فعالانی بودند که اولین جلسه دادگاه آنها در ریاض، پایتخت عربستان‌سعودی، برگزار شد. بر اساس گزارش‌ها، ورود خبرنگاران و دیپلمات‌ها به جلسه دادگاه ممنوع بوده است. این فعالان در ماه می سال گذشته و چندین هفته پیش از برداشتن ممنوعیت رانندگی زنان در عربستان بازداشت شدند. افراد بازداشت‌شده از جمله کسانی هستند که علیه قانون ممنوعیت رانندگی برای زنان در عربستان‌سعودی فعالیت می‌کردند. در زمان بازداشت‌ها، شاکی عمومی اعلام کرد که پنج مرد و چهار زن به اتهام اقدام علیه منافع کشور و ارتباط با عناصر بیگانه بازداشت شدند. رسانه‌های حامی دولت این فعالان را خائن و «عوامل سفارتخانه‌ها» خواندند؛ برچسبی که خشم دیپلمات‌های خارجی ساکن این کشور را به دنبال داشت.

اواخر سه‌شنبه‌شب برادر الهذلول در صفحه توییتر خود نوشت که به خانواده آنها اطلاع داده‌اند که رسیدگی به پرونده خواهرش از دادگاه جزایی ویژه به دادگاه جزایی منتقل شده است. دادگاه جزایی ویژه برای رسیدگی به جرائم مربوط به تروریسم تأسیس شده بود، اما اغلب برای رسیدگی به جرائم سیاسی مورد استفاده قرار گرفته است. هنوز مشخص نیست که دلیل تغییر دادگاه رسیدگی بر چه اساسی است. برادر الهذلول همچنین نوشت: «پس از ۱۰ ماه بازداشت و نیم‌ساعت پیش از شروع دادگاه، لجین احتمالا بالاخره می‌فهمد که اتهام‌های او چیست، اما تاکنون هیچ‌کس نمی‌داند که اتهام‌های رسمی علیه او چیست». شاکی عمومی این پادشاهی هنوز جرم این فعالان را مشخص نکرده است. در این میان به گفته سازمان عفو بین‌الملل، الهذلول به وکیل قانونی هم دسترسی نداشته است. عفو بین‌الملل در توییتی نوشته است: «می‌ترسیم او (الهذلول) به‌خاطر فعالیت‌های حقوق‌بشری‌اش به جرائم مربوط به تروریسم متهم و محاکمه شود».

هفته گذشته در بیانیه‌ای بی‌سابقه از شورای حقوق بشر سازمان ملل، ۳۶ کشور، از جمله تمام ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا، از عربستان‌سعودی خواسته بودند این فعالان حقوق زنان را آزاد کنند. پیش‌تر هم مایک پمپئو، وزیر خارجه ایالات متحده و همتای بریتانیایی‌اش اعلام کرده بودند که در دیدارهای اخیر با مقام‌های عربستان‌سعودی، مسئله بازداشت این فعالان حقوق زنان را مطرح کرده‌اند. فعالان حقوق بشر می‌گویند که بعضی از این افراد، از جمله لجین الهذلول، مدت‌ها در سلول انفرادی بوده و در زمان بازداشت شکنجه شده‌اند، از جمله با شوک الکتریکی، شلاق و آزار جنسی. با این حال مقام‌های سعودی این اتهام‌ها را رد می‌کنند.

لجین الهذلول که در زمینه رفع ممنوعیت رانندگی زنان و قیمومیت زنان از سوی مردان خانواده فعال بود، پیش از این هم دوبار بازداشت شده بود، از جمله ۷۳ روز بازداشت در سال ۲۰۱۴ پس از آنکه تلاش کرد از کشور همسایه، امارات متحده عربی، به عربستان رانندگی کند و از آن ویدئویی نیز تهیه کرده بود. او که فارغ‌التحصیل دانشگاه بریتیش‌کلمبیای کاناداست، به‌خاطر فعالیت‌های بی‌پروایانه‌اش در سال ۲۰۱۵ از سوی مجله عربین بیزینس در رده سومین زن قدرتمند جهان عرب انتخاب شد. الیوسف و النفجان هم در سال ۲۰۱۳ در تظاهراتی علیه ممنوعیت رانندگی زنان شرکت کرده بودند. الیوسف همچنین در سال ۲۰۱۶ برای پایان قیمومیت مردان خانواده بر زنان تلاش کرد. این قانون زنان را مجبور می‌کند که برای هرگونه تصمیم‌گیری زندگی‌شان از مردان خانواده، از جمله پدر، برادر یا همسرشان اجازه رسمی بگیرند.

برخی فعالان و دیپلمات‌ها این‌طور گمانه‌زنی می‌کنند که شاید این بازداشت‌ها به‌خاطر خوشایند عناصر محافظه‌کار این کشور باشد که مخالف اصلاحات اجتماعی محمد بن‌سلمان، ولیعهد جوان این کشورند. این بازداشت‌ها همچنین پیامی بود به فعالان زنان که خواسته‌های خود را از اصلاحات خود دولت فراتر نبرند. گرچه محمد بن‌سلمان تلاش کرد با اصلاحات اجتماعی و اقتصادی خود را چهره‌ای مترقی در جامعه جهانی نشان دهد، ولی قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار عربستانی و ستون‌نویس روزنامه واشنگتن‌پست، اعتبار او را خدشه‌دار کرد و بازداشت فعالان زنان هم نقطه تاریک دیگری در کارنامه او شد. حالا بسیاری از ناظران می‌گویند نقض حقوق بشر در عربستان‌سعودی چنان فراگیر است که بازداشت فعالان زن تنها جلوه کوچکی از آن به شمار می‌رود.